

دست یاری مردم به سوی «دشت یاری»

ماجرای پروژه آبرسانی به روستاهای منطقه دشتیاری که به همت مردم و گروه های خیریه انجام، بدون حضور مسئولان افتتاح و در شبکه های اجتماعی خبر ساز شد، چه بود؟

الیه توانا روزنامه نگار

پرونده

یک گروه خیریه تونستن آب لوله کشی برسونن به پنج روستا در منطقه دشتیاری تا دیگه مجبور نباشند از آب هوتگ ها بنوشن، این پروژه بدون حضور مسئولان دولتی افتتاح شد. مردم این روستا از آب همین هوتگ استفاده می کردن، آبی که حیوانات هم ازش استفاده می کردن، این چند خط از تونیت «نوبد برهان زهی»، فعال اجتماعی، این روزها در فضای مجازی دست به دست می چرخد به علاوه چند عکس از لوله و شیر آب و حیرت و افسوس و چند تا سوال! چرا هنوز مردم بعضی مناطق کشور به آب لوله کشی، حداقلی ترین امکان زندگی، دسترسی ندارند؟ این گروه خیر از چه نیروی عجیبی برخوردار بودند که توانستند وظیفه چندین و چند ساله معوق مانده مسئولان را به سرانجام برسانند؟ کل پروژه چقدر هزینه زمان برده و آیا واقعا امکان نداشته است زودتر از این ها به مردم دشتیاری آب برسد؟ مردم منطقه دشتیاری، حالا حال روزشان چطور است؟ سه نفر از ساکنان مناطق دشتیاری، «چاپهار» و «وشنام ها» به این سوالات جواب داده اند. سوال اول البته از آن جایی که در حوزه اختیارات صاحبیه شونده ها نبود، بی جواب ماند. مسئولان مرتب تاگر توضیحی در این زمینه دارند، زندگی سلام حاضر است پاسخ شان را به گوش مردم برساند.

سال ها بی آبی به خاطر ۱۳۰۰ متر کسری لوله!

جوانی که در تمام مراحل لوله کشی پای کار بوده می گوید این کار با ۳۵۰ میلیون تومان جمع شده است

«جواد محمدیان» اهل چاپهار است و مدیر عامل یک شرکت گردشگری؛ همان شرکتی که روی بنر افتتاحیه این پروژه آب رسانی روی عکس ها، اسمش را می بینید. محمدیان که در تمام مراحل لوله کشی پای کار بوده است، ماجرا را این گونه تعریف می کند: «در جریان سیل دی ماه سال گذشته برای امداد رسانی به روستاهای دشتیاری رفته بودیم. در بعضی از روستاها چندین رودخانه طغیان کرده بود و زمان زیادی طول کشید تا راه های شان باز شود. وقتی بالاخره بعد از کلی سختی رسیدیم، فهمیدیم علاوه بر خرابی ها و خسارات سیل چند تا از روستاها لوله کشی هم ندارند. ماجرا از این قرار است که هشت سال پیش در پروژه لوله کشی منطقه، خط لوله به روستای شان می رسد ولی ۱۳۰۰ متر کم می آید و همان طور رها می شود! بعدا فهمیدیم غیر از این کسری، ۵۰ متر هم وسط لوله گذاری ها، نقصی وجود دارد. همچنین در هشت نقطه خط لوله ها به هم وصل نبودند و علاوه بر ۱۳۰۰ متری که باید تامین می شد، ۳۲ میلیون تومان هم صرف اصلاح خط لوله هایی شد که هشت سال پیش قرار بوده پیمانکار بگذارد و بازرس تأیید کند. معلوم نیست بازرس چطور چنین پروژه ای را تأیید کرده است. بگذریم! خبری اهل مشهد به اسم آقای «حسین وحیدپور»، یک سری اقدام ضروری آورده بود. ما چون منطقه را می شناختیم، راهنمای شان بودیم. ایشان وقتی وضعیت روستاها را دیدند، گفتند کمک های مردمی جمع می کنند و به منطقه آب می رسانند. دو، سه تا گروه داوطلب دیگر هم بودند که کمک کردند و پول های ریز درشت از سراسر کشور جمع شد. از زمان برآورد هزینه ها تا وقتی پول جمع شد و لوله و اتصالات رسید، پنج یا شش ماه طول کشید. بعد هم خوردیم به ۲۰ روزی که وضعیت سیستان به خاطر کرونا قرمز شده بود. در نهایت دو پیمانکار از خراسان آمدند و طبق آخرین برآورد با ۳۵۰ میلیون تومان کار جمع شد.»

● تمام هزینه های پروژه بر عهده مردم بود

می پرسیم کار چطور پیش می رفت، محمدیان توضیح می دهد: «مشکلات زیادی در اجرای پروژه پیش آمد. مثلا همان طور که گفتیم لوله هایی که قبلا آب و فاضلاب کار گذاشته بود، بر اثر سیل شکسته بودند. مثلا کار را شروع می کردیم، چندمتر جلوتر می دیدیم آب دارد از زمین بیرون می زند و مجبور می شدیم لوله های قبلی را هم تعمیر کنیم. همچنین باید یک سری قطعه سفارش می دادیم ولی زمان و هزینه زیادی نیاز داشت و مجبور بودیم خودمان بسازیم شان. مسئولان هم اگر تک و تک کمک هایی کردند، تحت فشارها و سفارش های معاون فرمانداری چاپهار، «دکتر علیرضا میر» بود. مثلا آب و فاضلاب روستایی بهمان بیل مکانیکی دادولی سوختش را خودمان تأمین کردیم. حتی هزینه تعمیر کولر بیل مکانیکی را هم پرداختیم تا کار پیش برود. جز این، هیچ کمکی از بخشداری و دیگر مسئولان نرسید و همه هزینه ها بر عهده مردم بود. حتی در اجرای پروژه هم خود اهالی روستا آمدند پای کار. به خاطر گرما، روزها نمی توانستیم کار کنیم. پیمانکارها به گرمای منطقه عادت نداشتند و روزهای اول گرمزه شدند. این شد که شب ها کار می کردیم؛ از پنج بعدازظهر تا ۹ صبح روز بعد. باید درباره این پیمانکارها بیشتر برای تان بگویم. خانه به خانه رفتند و لوله و شیر آب وصل کردند در حالی که وظیفه شان نبود. خود مردم باید امتیاز آب می گرفتند و انشعابات خانگی را فراهم می کردند. پیمانکارها با این که تعهدشان همان ۱۳۰۰ متر خط لوله بود، وقتی وضعیت زندگی اهالی را دیدند نصف اجرت شان را بخشیدند و تا کار را کامل انجام ندادند، کوتاه نیامدند. نمی خواستند این پروژه هم مثل خیلی از پروژه های دیگر فقط افتتاح بشود. می خواستند مطمئن شوند بعد از نصب لوله، مردم واقعا می توانند در خانه شان از آب شیر استفاده کنند.»

قرار است فقط یک روز در ماه آب به داخل لوله ها بیاید!

به سراغ یکی از ساکنان دشتیاری در باره وضعیت دسترسی به آب در منطقه شان رفتیم می گفت، لوله کشی مشکل آب را حل نمی کند

«حکیم پاده بان» در روستای نویندیان، مرکز تجاری دشتیاری، زندگی می کند. پاده بان، کاسب است و مسئول یک انجمن مردم نهاد. حرف های او درباره وضعیت دسترسی منطقه به آب، نشان می دهد مسئله جدی تر از آن است که امیدوار باشیم با کمک های مردمی حل شود: «روستای ما که نزدیک به دشتیاری است و حدود ۵۰ روستای دیگر از ۱۵ سال پیش توله کشی شده است ولی به خاطر خشکسالی، هفت سالی بود که آب توی لوله نمی آمد. تازه یک ماه است که آب داریم آن هم نه دایم، بلکه یک هفته در ماه که قرار است کمتر شود. گفته اند به دلیل کم آبی، این یک هفته به یک روز در ماه کاهش پیدا خواهد کرد. برای همین بیشتر طول سال از آب چاه استفاده می کنیم. ۱۵ کیلومتری روستا، چاهی است که باتانکر از آن آب برمی داریم. هر تانکر ۱۵۰ هزار تومان هزینه دارد. این جادر حیات دو، سه خانواده بهم زندگی می کنند. یک تانکر ۱۲ هزار لیتری از مصرفی یک هفته دو خانواده را تأمین می کند. آن هایی که در روستاهای دور تر زندگی می کنند، برای حمل تانکر هزینه بیشتری متحمل می شوند؛ مثلا روستاهای لب مرز هفته ای تا حدود ۴۰۰ هزار تومان خرج آبی می کنند. وضعیت روستاهای لوله کشی نشده از این هم بدتر است. ماحد اقل یک هفته در ماه می توانیم آب ذخیره کنیم، آن ها همین امکان را هم ندارند و از آب هوتگ استفاده می کنند. خطر غرق شدن و غیر بهداشتی بودن هوتگ ها و اقلیعتی است که نمی شود انکارش کرد ولی چاره ای نداریم. اگر خیلی روی این موضوع تمرکز کنید، همین گودال ها را هم از دست می دهیم و مردم بدبخت می شوند. مشکل ما اما لاینحل نیست. رودخانه ای در دشتیاری وجود دارد که به طور مستقیم به دریای عمان می رسد. این رودخانه در هر بارندگی، پرآبی می شود ولی به طور مستقیم به دریا می ریزد در حالی که ما تشنه این آب هستیم. این آبرای می توانند هدایت کنند حالا یا بسدزدن یا با ساختن چاه نیمه (چاه هایی به عمق ۳۰، ۴۰ متر و شعاع ۱۰ متر) ولی این کار انجام نمی شود. هر بار هم موضوع را در جلسات جوانان چاپهار مطرح کرده ایم، وعده بررسی داده اند ولی هنوز هیچ اتفاقی نیفتاده است.»

بی آبی بیخ گوش بندر همیشه بهار!

یکی از اهالی منطقه و شنام هادر باره محرومیت مردم این منطقه از آب آشامیدنی و در دسر هایش می گوید، روستایی که تنها ۲۵ کیلومتر با چاپهار فاصله دارد

حالا که دشتیاری در معرض توجه قرار گرفته است و در روزهای آینده احتمالا اسمش بیشتر شنیده می شود، لازم است بدانیم مشکل آب فقط مختص این منطقه نیست که با چند عکس و خبر و فعالیت های نمایشی مسئولان حل شود. مردم در استان سیستان و بلوچستان سال هاست که آب ندارند. «عبدالقادر بلوچ»، فعال فرهنگی و اجتماعی اهل روستای «وشنام دری» است و یک سالی می شود که در این روستای بی امکانات کتابخانه راه انداخته

است. آقای بلوچ درباره دسترسی و شنام ها به آب برای مان نوشته است: «منطقه و شنام ها با جمعیتی حدود چهار هزار نفر در ۲۵ کیلومتری چاپهار قرار دارد. ۲۶ روستای این منطقه همچنان از آب آشامیدنی و بهداشتی محروم است در حالی که خطوط لوله کشی از پنج کیلومتری روستاهای و شنام می گذرد. چندین سال است که دهیاران و شوراهای این منطقه خواسته خود را از بخشداری، فرماندار و نماینده حوزه انتخابیه خود مطالبه کرده اند اما کماکان مردم این خطه ایران از آب آشامیدنی محروم هستند. این منطقه از طریق تانکر ها و به صورت سقایی آبرسانی می شود هر تانکر کوچک ۶۰ هزار تومان قیمت دارد. گذشته از فشار اقتصادی سنگینی که بر مردم تحمیل می شود، این آب به دلیل ماندگی در تانکر ها و ناخالصی به شدت برای آشامیدن ناگوار است و باعث ناراحتی های گوارشی و دیگر بیماری ها به خصوص در کودکان می شود. از مسئولان محترم خواستار رسیدگی به این مسئله هستیم. امیدوارم که مردم این روستا ها هر چه سریع تر به آب تمیز و بهداشتی دسترسی پیدا کنند.»

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان

پنجشنبه ۲۶ تیر ۱۳۹۹

۲۴ دی القعه ۱۴۴۱ • ۱۶ جولای ۲۰۲۰

شماره ۲۰۴۲۶

۱۶۴۶

آب این جان می گیرد!

درباره هوتگ، در دسر های استفاده از آن و خطراتی که برای مردم این منطقه ایجاد کرده است

در گفت و گوهای این پرونده، چندین بار به «هوتگ» اشاره شد. چیزی درباره اش شنیده اید؟ هوتگ یا هوتک، گودال مصنوعی یا طبیعی نسبتا بزرگی است که آب حاصل از بارندگی هادر آن هدایت و جمع آوری می شود و در طول سال به مصارف کشاورزی و آشامیدنی انسان و حیوانات اهلی و وحشی می رسد. در دست خوانندید؛ آب این گودال ها به طور مشترک به مصرف انسان و حیوان می رسد. اما غیر بهداشتی بودن هوتگ ها تنها مشکل نیست. معمولا بچه ها و بیشتر دختر بچه ها مسئول آب برداشتن از هوتگ هستند و هر از گاهی خبر می رسد چند کودک و نوجوان در هوتگ غرق شده اند. آب، مایه حیات، اگر در روستایی محروم و دور افتاده زندگی کنید، می تواند قاتل جان تان شود. آن چه در ادامه می آید، آخرین اخبار حوادث هوتگ هاست.

● کودک ۵ ساله قربانی هوتگ های مرگ

در سیستان و بلوچستان شد

پانا، ۲۱ فروردین ۹۹

به گزارش پانا در سیستان و بلوچستان، «علی اصغر بر!» پسر بچه پنج ساله اهل روستای عارف آباد از توابع بخش مرکزی شهرستان دشتیاری عصر امروز در هوتگ غرق شد و جان خود را از دست داد.

● یک دختر ۴ ساله در چاپهار غرق شد

اقتصادنیوز، ۳۱ فروردین ۹۸

رئیس شورای اسلامی روستای «سیتل دگان» اظهار کرد: متأسفانه به علت بی احتیاطی، یک دختر چهار ساله دیروز در بخش دشتیاری در آب غرق شد. وی افزود: به علت بارندگی های اخیر، پُر شدن هوتگ ها در کنار روستا، زمانی که این کودک برای بازی به آن مکان می رود در هوتگ غرق می شود. رئیس شورای اسلامی روستای «سیتل دگان» بخش دشتیاری شهرستان چاپهار ادامه داد: همچنین یک دختر ۱۶ ساله دیگر نیز روز گذشته به علت بی احتیاطی و آشنایی بودن به شنا در رودخانه روستای «راو پابین» بخش «پلان» جان خود را از دست داد.

● هوتگ هایی که جان می گیرند

همشهری، ۱۹ خرداد ۹۸

یسر الدلب، منیره و مریم خدمتی از توابع روستای کمبازار، بخش پلان شهرستان چاپهار، قربانیان تازه هوتگ ها در بلوچستان هستند. این سه دختر ۹ ساله در ۸ خرداد امسال برای برداشتن آب به هوتگ یعنی همان گودال دست ساز آب رفته بودند که غرق شدند.

● تاکی «هوتگ ها» در دشتیاری قربانی می گیرد

تسنیم، ۱۷ مهر ۹۸

امروز در روستای مرزی ریمدان دودختر ۱۴ و ۱۶ ساله که طبق معمول برای شست و شوی ظروف پوشاک به هوتگ رفته بودند، به علت ناایمن بودن درون گودال آب افتادند و در دم جان باختند.

